

Beslutningsforslag nr. B 73. Fremsat den 12. januar 1999 af Yvonne Herløv Andersen (CD), Susanne Clemensen (CD), Peter Duetoft (CD), Annie Lunde Hansen (CD) og Mimi Jakobsen (CD)

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et Center for Folkesundhed

Folketinget opfordrer regeringen til at sikre etableringen af et Center for Folkesundhed i Kommunehospitalets bygninger i København. Som led i en nødvendig styrkelse af indsatsen for sundhed og velfærd skabes hermed et tværfagligt og tværsektorielt miljø, hvor forskning, udvikling, uddannelse og formidling af viden om

sundhed og velfærd prioriteres. Centeret får til opgave at medvirke til at skabe det nødvendige videnskabelige grundlag og den professionelle kompetence med henblik på gennemførelsen af en kvalificeret, fagligt velbegrundet og sammenhængende sundhedsfremmende indsats.

Bemærkninger til forslaget

Baggrund

I modsætning til forholdene i andre lignende samfund, hvor middelevetiden de senere år har været fortsat stigende, er middelevetiden i Danmark stagneret. Danmark har et alt for stort antal for tidlige dødsfald, som kunne være forhindret ved tilstrækkelig effektiv forebyggelse. Det drejer sig om ca. 6.500 dødsfald pr. år i alderen 0-75 år. Dette har betydet, at Danmark de senere år er faldet langt tilbage i rækken af lande med de længste middelevetider. Ikke mindst er kvinders overdødelighed markant.

Yderligere er befolkningens sundhed og velfærd truet af en stor og fortsat stigende forekomst af en række sygdomme, som i betydeligt omfang belaster den enkelte borger fysisk, psykisk og socialt og samtidig i alvorlig grad tynger samfundsøkonomien.

Det etablerede behandlingssystem er ikke aktuelt i stand til at honorere denne udfordring, hvilket blandt andet afspejler sig i den stigende interesse for alternativ/supplerende medicin. Befolkningens forbrug af disse ydelser må primært forstås som en erkendelse af og et ønske om en mere helhedsorienteret sundhedsfremmende indsats.

Det er vigtigt, at der nu skabes forudsætninger for, at sundheds- og socialvæsenet kan påtage sig det nødvendige medansvar for en fremtidig målrettet og effektiv indsats for bevarelse og styrkelse af sundhed og velfærd.

Dette kræver en betydelig forbedring og udvikling af kompetencen i det danske samfund på alle niveauer inden for en række faglige områder, der har at gøre med forebyggelse af sygdom. Den tværfaglige og tværsektorielle forskning, udvikling og uddannelse i mulighederne og betingelserne for forbedring af sundhed og velfærd må styrkes. Der må desuden skabes den nødvendige dokumentation og professionelle kompetence, som kan formidle viden om, hvorledes folkesundheden kan forbedres både centralt og decentralt.

Hidtidige initiativer

Igennem de seneste årtier er der i Danmark etableret en række små og større institutioner med opgaver inden for forskning, udvikling, uddannelse i og formidling om folkesundhed. De fleste af disse er placeret forskellige steder i hovedstadsområdet.

Der er igangsat to nye uddannelser, der direkte til sigter forbedring af kompetencen inden for folkesundhedsområdet, nemlig den landsdækkende Master of Public Health-uddannelse og en bachelor-/kandidatuddannelse i folkesundhedsvidenskab ved Københavns Universitet. Dertil kommer oprettelsen af professorater i forebyggelse og andre relevante fag.

Folketinget og regeringen har støttet disse initiativer. Forskellige statslige forskningsprogrammer og dertil knyttede forskningspuljer har ligeledes de senere år tilgodeset folkesundhedsområdet.

I det aktuelle regeringsgrundlag erkendes behovet for en styrket forebyggelsesindsats med løftet om at fremlægge en plan om at opbygge »et tværgående forebyggelsesprogram til forbedring af folkesundheden«.

I december 1998 har Folketinget endvidere pålagt regeringen at arbejde for et uafhængigt videns- og forskningscenter for alternativ behandling.

Center for Folkesundhed

Styrkelsen af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde omkring forskning, uddannelse, udvikling og formidling af viden om folkesundhed kræver, at der skabes et miljø med de tilstrækkelige, samlede fysiske rammer for de involverede institutioner.

Med beslutningen i Hovedstadens Sygehusfællesskab om at nedlukke hospitalsfunktionerne på Kommunehospitalet og sælge bygningerne foreligger der en enestående mulighed for at sikre sådanne velegnede fysiske rammer for et Center for Folkesundhed. Kommunehospitalets centrale placering i byen muliggør fuld integration af aktiviteterne - specielt de uddannelsesmæssige - dels på Københavns Universitets Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Panuminstittet og på Rigshospitalet (Nørre Fælled-området), dels

den øvrige del af aktiviteterne på universitetet (Indre By).

I området findes allerede en række relevante institutter ved Københavns Universitet og under staten, amterne og Hovedstadens Sygehushælskab, som naturligt bør indgå i et Center for Folkesundhed. Fra universitetet kan blandt andet nævnes Institut for Folkesundhedsvidenskab, Sociologisk Institut, Institut for Antropologi og Institut for Statskundskab med dertil knyttede uddannelser. Af statslige sektorforskningsinstitutioner er Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi relevant. Fra amterne kan nævnes DSI - Institut for Sundhedsvæsen, og fra Hovedstadens Sygehushælskab kan nævnes Arbejdsmedicinsk Klinik og Institut for Sygdomsforebyggelse. Dertil kommer en række andre større og mindre forskningsenheder og institutioner i og uden for universitetet.

Centeret bør også kunne rumme nye enheder som det planlagte »videns- og forskningscenter for alternativ behandling« og et eventuelt kommende »center for evidensbaseret forebyggelse«, der forventes løbende at skulle evaluere regeringens forebyggelsesprogram. Tilsvarende ville et forskningscenter på alkoholområdet være fagligt yderst relevant.

Formidling af viden til relevante faggrupper og offentligheden er af afgørende betydning. Derfor skal der også opbygges en decentral struktur, først og fremmest i form af lokale sundhedscentre. Et centralt Center for Folkesundhed vil kunne understøtte og udvikle kompetencen og aktiviteterne i de lokale sundhedscentre. For at fremme den praktiske anvendelighed og en bred forståelse af den tilgængelige viden er det vigtigt at knytte ekspertise inden for kommunikation, adfærd og etik til disse centre.

Bedre prioritering af sundhed

Der er et presserende behov for en revurdering af den etablerede danske sundhedspolitik med en bety-

delig mere visionær prioritering af opgaverne og en forståelse for, at fremtidens sundhedsvæsen bør være mere bredt defineret. Bevarelse af sundhed og livskvalitet må vægtes langt højere, hvad angår ressourcetildelingen inden for sundhedsvæsenet, men også i relation til udviklingen af det danske velfærdssamfund generelt.

Et center for folkesundhed vil være en naturlig del af en koordineret indsats med et bredere samfundsmæssigt sigte, der også omfatter relevant igangværende forskning og udvikling, specielt inden for områder som miljø, arbejdsmiljø og forbrugerbeskyttelse.

Etablering af et Center for Folkesundhed vil med henblik på tilvejebringelse af et kvalificeret beslutningsgrundlag for denne proces være et nødvendigt første trin.

Fysiske og økonomiske aspekter

Ved etablering af centeret i Kommunehospitalets bygninger løses tillige en række hurtigt tiltagende pladsproblemer for de institutioner, der forventes at flytte ind. Det gælder både for Københavns Universitets samfundsvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige fakulteter og for flere sektorforskningsinstitutter i hovedstadsområdet. De ligger nu spredt rundt om i byen – ofte i for små, utidssvarende og nedslidte lokaler opdelt i fysisk adskilte mindre enheder. En afhjælpning af disse problemer på anden vis vil under alle omstændigheder indebære betydelige statslige omkostninger til udbygning, renovering og udvidelse af lejemålene. Udgifterne vil i så fald formentlig være af mindst samme størrelsesorden som ved etableringen af centeret i Kommunehospitalets bygninger. Men man vil ikke have mulighed for en lige så hurtig og fagligt optimal løsning.

Skriftlig fremsættelse

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et Center for Folkesundhed.

(Beslutningsforslag nr. B 73).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.